

Nr 378.

Av herr **Ekman**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 56, angående anslag till överståthållarämbetet m. m.

I propositionen nr 56 vid innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående omorganisation av överståthållarämbetet samt ändrad fördelning mellan staten och Stockholms stad av kostnaderna för dess verksamhet.

De brister i överståthållarämbetets hittillsvarande organisation, som föranlett Kungl. Maj:t att nu föreslå en omorganisation av ämbetet, ha angivits på sidan 12 i propositionen. Sin rot ha de, enligt den redogörelse, som lämnas i propositionen, däri, att man vid de utbyggnader, som tid efter annan måst verkställas, icke gått till väga med erforderlig planmässighet. De i propositionen framställda förslagen synas väsentligen avse ett avhjälpande av dessa brister. Genom desamma skulle bland annat ernås vissa besparingar, som landsstatslönesakkunniga (se prop. sid. 114) uppskattat till cirka 147,000 kronor, men som Kungl. Maj:t ansett sig böra minska till cirka 122,000 kronor. Med hänsyn till de erinringar, som från olika funktionärer inom överståthållarämbetet riktats mot de av landsstatslönesakkunniga föreslagna personalbegränsningar och kostnadsberäkningar, synes man emellertid kunna befara, att det vid ärendets fortsatta omprövning eller vid omorganisationens praktiska genomförande kommer att visa sig nödvändigt att ytterligare minska denna summa.

I den mån så blir fallet blir kravet på en omedelbar omorganisation mindre trängande. Då omorganisationen under alla betingelser torde bliva förenad med stegrade utgifter för kronan, föreligger i varje fall icke någon anledning för kronan att forcera frågans lösning, därest ur andra synpunkter ett kortare uppskov kan finnas ändamålsenligt.

Ett dylikt uppskov är också enligt min mening av flera skäl önskvärt. I motsats till Kungl. Maj:t anser jag sålunda bestämda fördelar vara förbundna med ett förläggande av omorganisationen till en tidpunkt, då upp- och rättegångsreformernas administrativa konsekvenser låta sig överskådas. Det synes sålunda icke uteslutet, att dessa reformer kunna komma att göra en ändrad organisation av kamrerarexpeditionen erforderlig. Och även om man i övrigt skulle godtaga propositionens förutsättningar, torde ett utbrytande ur ämbetets förvaltningsområde av de exekutiva ärendena icke kunna undgå att utöva inflytande på lösningen av spörsmålet, i vilken omfattning rätt att besluta å ämbetets vägnar bör uppdragas åt polismästaren och förste polisintendenten, ävensom på frågan om bibehållandet av underståthållartjänsten och på frågan om den lönegrad, i vilken vissa tjänstinnehavare rätteligen böra placeras.

Jag anser också i olikhet med Kungl. Maj:t, att spørgsmålet om en vidgning av överståthållarämbetets förvaltningsområde till att avse jämväl vissa av Stockholms grannkommuner i detta sammanhang bör underkastas förnyad omprövning. Förhållandena äro numera väsentligt olika dem, som förelegat vid de tidpunkter, då samma spørgsmål tidigare varit föremål för riksdagens prövning. Att i detta hänseende numera grunda en avböjande hållning enbart på dessa tidigare riksdagsbeslut är således enligt min mening icke tillfyllestgörande.

Vid omorganisationen synes man i övrigt i görligaste mån böra organisera överståthållarämbetet som en länsstyrelse och således från ämbetets förvaltningsområde så långt möjligt avskilja sådana ärenden, som eljest ankomma på magistrat. Landsstatslönesakkunniga ha för sin del helt underlåtit att dryfta denna möjlighet. Stockholms stads delegerade ha däremot (stadskollegiets utlåtande och memorial 1928 sid. 1205) uttryckligen avvisat denna linje. Den motivering, som därvid förebragts, är emellertid så kortfattad och så obestämd, att olämpligheten av en utmönstring av samtliga eller flertalet magistratsärenden från överståthållarämbetets förvaltningsområde näppeligen därmed kan anses ådagalagd.

Då sålunda de handlingar, som föreligga i ärendet, varken kunnat bringa mig övertygelsen, att den lämpliga tidpunkten för en omorganisation av överståthållarämbetet av föreslagen omfattning just nu är för handen eller att de av Kungl. Maj:t föreslagna riktlinjer för denna omorganisation i allo äro förtjänta att följas, saknar jag anledning att uppehålla mig vid förslagets detaljer, ehuru desamma i och för sig synas mig påkalla åtskilliga, i vissa fall väsentliga erinringar.

Jag får sålunda föreslå,

att riksdagen med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 56 ville hos Kungl. Maj:t hemställa om ny utredning i ärendet, börande denna utredning jämväl avse 1) spørgsmålet om de nuvarande uppbörds- och exekutiva avdelningarnas framtida uppgift, organisation och ställning, 2) möjligheten att begränsa överståthållarämbetets förvaltningsområde till ärenden, som eljest åligga länsstyrelse, och som följd därav att åt ämbetet giva en organisation likartad med länsstyrelses, 3) lämpligheten av att överståthållarämbetets ämbetsområde vidgas till att omfatta jämväl kommunerna i huvudstadens omgivning.

Stockholm den 26 februari 1929.

Carl Ekman.